



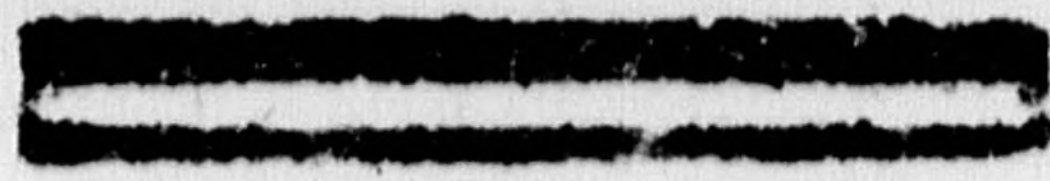
## Nro 34.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK  
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Aprilisnek 29-ik napján,  
1800-ik esztendőben.*

*Béts.*

**E**zen enyészetéhez közelítő hólnapnak 2-ik fertalyától fogva olly meleg napok járnak, á' mineműek *Junius* közepere is bé illenének, és a' minemű hőséget ritka embernek vólt *Aprilisben* szerentséje érni. Attól tartunk, hogy a' nyári hólnapokban téli köntösben kelletik a' mezei munkát végbe vinni. A' paraszt Kalendárium szerént ha *Aprilis* hólnapja nedves, *Majus* pedig hives, bőv esztendőt lehet reményleni. Ezen egész folyó hólnapban igen keves eső vólt ezen a' környéken; még is mindazáltal mindenütt olly szépen mutattya magát az őszi vetés, miatha mi-



den harmad negyed napban bőv esőnk lett volna. Ennek a' vetések szépségének leg inkább a' hosszas tél, a' késő el olvadt havak, 's ezek által a' földnek lett elegendő meg nedvesítése a' valóságos okai.

Az idevaló Kir. udvari Magy. Cancellariánál egy ideig Titoknokságot ditsiretellen viselt érdem s Gazankfiát, Titt. *Nemeth-Szecsödi Taródy Ijván Urat*, a' Fels. Magy. Királyi Helytartó Tanátshoz Consiliariusnak tenni méltoztatott Fels. Urunk, *B. Pichler* udvari Tanátsos és Referendarius ó Nagysága he yett.

### *Hadi Történetek.*

*Mélas* lovaság-Generalisának *Madonna di Savonai*, *Varaggioi*, és *Sasselloi* fő hadi szállásairól a' Fels. Cs. K. udvari hadi Kancellária-hoz intézett tudositásai szerént, a' Génuai földön is derekasan viseli magát a' Cs. K. győzedelmes armádia, és ámbár vakmerően védelmezzék is imitt amott a' Francziák magokat, mindazáltal meg nem akadályoztathatták vitéz seregeinknek előmenetelét. — A' *Logareto* és *Monte Fajale* közt 11-ik *Aprilisben* történt tsatában egyedül derék Granatérosaink bajonettáik mozdithattak ki őket álló helyeikből, a' melly alkalmatossággal egy brigáda vezér, több hadi tisztek, és 60 köz ember estenek fogságunkba, — Kevésbe múlt el, hogy önnön maga *Mafsená* fő vezér ki körmünk közzé nem akadt, és igen-igen nehezen menthették ötet ki az övéi a' keleptzéből.

*Souchet* Fr. Osztályos Generális azon napon a' Sz. Jakab hegyén (*Monte S. Giacomo*) állott *Elsnitz* F. M. Lajtnantót is meg támadta, de a' ki sok embereit levagatván és el fogatván nékie, szerentsélsen vissza verte ötet. Hasonló szerentsével eltek ezen napon *Keim* F. M. Lajtnantnak külső őrrallói is, a' kik a' *Turreau* Fr. Generális

vezérlése alatt *Brianconból*, Delfinatusnak régi várasából és erőtségéből *Suza* felé marsirozott Olztały seregét *Chaumont* mellett meg támadván vitézi módon vissza verték és üzték.

Kevesebbé kedvezett az *Ulm* Cs. K. Generális brigadájának, az előtt való napon a' hadi szerentse, a' melly is a' *Settepani* tetőkön volt tanyájában véletlenül meg támadtatván, 's onnan ki nyomattatván az ellenség által, kénytelen volt az *Elsnitz* F. M. Lajtinant Sz. Jakab hegyén tanyázott corpusához menni, 's avval magát öszve kaptsolni.

*Aprilis 12 ik* napján, dél előtt 10 órakor Olasz Országi armádiánk bal szárnyának brigadaira, sok pontokon, igen nagy mérgelleggel rajtok ütven az ellenség, a' *Terczy* Regementjét, és a' *Reisky* Regementjének egy batallionját, vitézi magok védelmezések után is, hátrább nyomta. Ebben a' reggeli 10 órától fogva egész estig tartott mérges tsatazásban, mind a' két részről nagy volt a' veszteség. — Erre való nézve a' *Buszy* és *Lattermann* brigadait az *Arbizola* és *Monte Reggino* nevezetű hegyekre menni parantsolta *Melas* fő vezér, olly fel tétel mellett, hogy egyesült erővel meheffenek az ellenségre. Melly feltételét a' fő vezérnek meg akarván a' Francziák előzni, *Aprilis 14 ikén* este, *Grof St. Julien* Cs. K. Generalt 4000-ren előlről, és 2000-en hátúlról és oldalról egyfzersmind meg támadtak: mindazáltal többszöri próba tételek után sem mozdithatták ötet ki tanyájából, és minekutánna a' *Buszy*, *Brentano*, *Bellegarde* és *Sticker* Cs. K. Generálisok brigadái nékie segítségére mentek volna, a' következett napon két órakor dél után kezdődött, és esteli 9 órakor végződött tsatában, szerentsélen vissza verték az ellenséget, a' melly alkalmatossággal a' *Colloredo Jósef*, *Vukassovich* és *Lattermann* regementjei mások felett meg különböztették magokat.

*Aprilis* 15-ik napján Salsellóbol is ki verettek a' Francziák, és Mélás fő vezér személyessen vezette a' fent nevezett brigadákat *Armetta* ellen, és hogy a' *Hohenzollern* F. M. Lajtinant corpusával szorosabb egyessége lehessen, egy gyalog regementet küldött a' Monte-Fajale nevű hegynek el foglalására.

Ennek a' most említett Cs. Kir. F. M. Lajtinántnak a' corpora *Aprilis* 13-ik napján már *Lavezárában* vólt, előjáró seregei pedig Genuának *S. Pietro d' Arena* nevű külső várasa szomszédságában, és már annak a' környéknek lakosi is csak nem mindnyájan fegyvert fogtak a' közönséges ellenség ellen, és mivel *Ott* F. M. Lajtinant is egész *Calvárig* előbb nyomúlt, és külső őrálló seregei *Crettótól* fogva *Quintoig* ki terjedtek a' tenger mellett, rövid idő múlva újabb híreket fogunk onnan venni.

Ezek azok, a' miket mi az Olasz Országí armadiánál történt dolgokról, a' Bécsi udvari Diariomból költsönöztünk. Néhány Német Országí közönséges levelekben ezeknél sokkal többet olvasunk, p. o. hogy *Masséna* el fogattatott; hogy kapott sebjében meg hólt; hogy *Genua* várasa immár capitulált; hogy az ott vólt Frantzia seregek onnan ki mentek; és hogy egészen el végződött volna az Olasz Országí campánia; de mivel Mélás fő vezér *Aprilis* 18-ikán ide indított officialis tudósításában mind ezekről semmit nem emlékezik, nem lehet azoknak tökéletes hitelt adni.

### *Francia Respublika.*

A' mit a' Nilusi Fr. armadiának környülasairól, és *Kleber* fő vezérnek a' Török Nagy Vezérrel lett capitulatiojáról néhány külföldi közönséges levelek ennekelötte hirdettek, már azt a' Párisi officialis újság levél, az úgy nevezett *Moniteur* is közönségelle tette, hogy tudniillik

ezen folyó esztendőben, Januáriusnak 13-ik napján Kleber fő vezér a' Török nagy Vezérrel capitulatióra lépven, a' meg határozott időn és napon azon Frantzia ármadiának töredékenyével együtt Egyiptomból ki fog költözni, és Tulonnál a' szárazra ki lépni. Ilyenképen vége vagyon a' Frantzia Respublika Egyiptomi Uradalmának, a' Fényes Porta pedig, a' melly 1517-ik esztendő-től fogva Bonaparténak oda lett meneteléig szakadatlanúl birta azon Országot, post liminio ismét bé fog annak birtokába lépni,

A' Török Nagy Vezér és Kleber Fr. Generál közt kötött Capitulatio 22 tikkelyt foglal magában, 's rendel így vagyon: 1) A' Franczia ármádia (melly oda lett menetelekor 42000, most pedig 15000 főből áll, a' többit pedig a' nyavalyák és fegyver meg emésztték) minden fegyverével, munitiójával, bagazsiájával, 's több eféle butorjával, *Alexandriába, Rosettába, 's Abukirba* villza fog menni, 's onnan a' Fényes Porta által rendeltetendő hajókon haza vitetni. Az e' végre tétetendő intézetek a' capitulotiónak ratificatioja után egy holnappal el fognak kezdődni. — 2) Ezen Capitulatiónak ratificatiojától számálván 3. hólnapig tartó fegyver nyugvás leszen Egyiptomban, a' mellyet a' körülállásokhoz képest, a' Fr. seregeknek hajókra leendő ülésekig, meg hosszabítani is lehet. — 3) Az el menetelekre rendeltetendő szállító hajóknak száma a' két résznek meg egyezésétől fog függeni, és a' hajókra való szállásoknak körülállásai az Angliai Admirálitásnak törvényei szerént fognak elintéztetődni. — 4) A' *Carithei, Salahiéi, Mansurái, Damiettei, Bilbai* és *Suezi* erősségek 20 napok alatt mind ki fognak üressitetni. — 5) Kajró várasa leg későbbben 40 napok mulva adattalék a' Fényes Portának által. — 6) A' Frantzia katona őrizetek mind hajókra leendő ülésekig, mind uta-

zások alatt mentek lesznek a' Török ármadiának intselkedéseitől. — 7) Azokba a' helységekbe, a' melyekből a' Frantzia seregek ki költöznek, Török nép fog bé menni, és a' következhető rendeletlenségeknek el háritására, sohol se fognak öszve találkozni. — 8) A' ratificatió után mingyárt szabadon botsáttatnak a' Frantzia és Török jobbágyok. — 9) Mind a' két felekezet lakosainak és jobbágyainak adattassanak vissza a' jószágaik és vagyonjaik, vagy ha már a' nem lehetne, határozattassék meg egy Konstantzinápolyban öszve gyüllendő Commissió által azoknak árrok. — 10) Az Egyiptomi lakosok közül, akár melly vallásúak légyenek ök, senki sem fog a' Fényes Portától azért háborgattatni, hogy a' Francziáknak oda lett menetelektől fogva velek jó baratságban és egyyességben éltek. — 11) Valamint a' Fényes Porta, úgy ennek frigyos társai, nevezetessen a' Pétersburgi 's Londoni udvarok szabados haza menetelre való passzus levelet és fedező hajokat fognak a' Fr. seregeknek adni. — 12) A' szövetséges udvarok és General *Kleber* költsönöffen bizonyosokká teszik egymást arról, hogy sem a' Frantzia eskader, sem a' szövetséges udvaroknak hajó seregjeik nem fogják a' meghatározott helyre leendő menetelekig egymást háborgatni, és hogy a' Francziák azokban a' kikötő helyekben, a' melyekbe vagy hajóiknak megjobbitások, vagy friss viz vétele végett bé menni kényszerítettnek, a' fegyver nyugváshoz illendő képen fogják magokat viselni. — 13) Azon posta hajónak, a' melly által *Kleber* General a' Fr. Kormányshéket Egyiptom által adatásáról tudositani fogja, szabad passzus levél fog adattatni. — 14) A' Franczia seregeknek Egyiptomban való ki menetelekig, és útjokra is elegendő élel, riskása, széna és abrak adattassék ott lévő magazinumjaikból, hanem a' Capitulationnak ratificatiója után vonattassék ki azoknak árrok azon sum-

mából, a' mellyet nékiek a' Fenyves Porta igirt — 15) és 16) A' ratificatiónak napjától fogva semminémű adót nem vesznek a' Francziák az Egyiptombeliektől, az általok hátra hagyatandó ágyúknak, munitióknak, tevéknek, és eleségnek arrók pedig, azoknak mostani betsek szerént meg fog nékiek fizettetni; e' mellett 3000 zsatskó fog nékiek adattatni. — (Egy zsatskóban 500 pialter vagyon, egy pialter pedig hol 1 tallerban, hol 2 forintban megyen a' Török Birodalomban. Hogyha pedig a' Frantziák bútorjok annyit nem érne, az azokon felül való summa, mint költsön fejében adatandó pénz ravásokra fel fog rovatni. — 17) Leg ottan adattalék nékiek költségeiknek ki pótolására 500 zsatskó — 18) Hogyha pedig a' ratificatió előtt es után valamelly közönséges adót fel vennének a' Frantziák, húzattalék le azon summa a' 3000 zsatskóból. — 19). Egyiptom ki üresítésének könnyebbitésére nézve, minden azon Ország kikötő helyeiben lévő hajóknak szabad legyen azon 3 hólnapig tartó fegyver nyugvás alatt, *Alexandria, Rosette és Damiette* közt ide's tova hajókázni. — 20) Hogy a' pestis Egyiptomból Európába által ne vitetődjék, a' peltises nyavalyában lévő és több betegekre nézve ilendő rendelések tétetődjenek, és a' Contumaciának az az, tisztulásnak helyére vitetődjenek a' Francziák. — 21) A' jelenvaló tzikkelyek ratificatiójának napja után, semmi változtatásnak, és által hágásnak helye ne legyen. — Költ *Arisch környékén, Januarius 13-ik napján 1800 ik esztendőben. Rachid Mustafa Effendi, Desaix; Rachid Mehmet Effendi, Poussielgue, Sidney Smith Wilhelm.*

A' Livornói és Velencei 5-ik Aprilisi levelek szerént Gen. Kleber, az ő General Stabja, és 45 Fr. tisztek még a' múlt Martius hólnapban 2 Raguzai hajón *Moreába* érkeztek. Maga Kleber General, a' mint azok levelek beszélik, kevés ottan való

múlatása után, onnan *Tulonba* utazni szándékozott.

Ezen Capitulationnak végződése után, a' múlt Februarius 1-ső napján illetően foglalatú levelet küldött Gen. *Kleber* a' Nagy Kajrói és több azon tartománybeli Divánoknak: „Regulta tudjátok a' Fr. Nemzetnek azon álhatatos fel tételét, melly szerént a' Fényes Porta eránt való régi baratságságos egyességet tovább is fenn tartani kívánnya. — Az én ditsőséges hivatalbeli Előjáróm, *Bona-parte* fő vezér, több izben meg beszélette tinektek, hogy a' hadakozásnak környüállásai kényszerítették ötet ezen Országba való jövetelre. — Elég-gé igyekezett ő azokat a' bal vélekedéseket, a' mellyeket ellenségeink a' Fényes Porta füleibe sugallott, és a' mellyek a' maga és a' mi hasznunkkal ellenkező szövetségbe állani kényszerítették azt, el háritani. A' melly magyarázatokat ő a' Konstantzinápolyi udvarnak küldött, vissza nem állíthatták azon kívánatos egyességet, és a' N. Vezérnek *Damaskusba* való marsirozása jó alkalmatlóságot szolgáltatván nékie, el kezdette a' vele való alkudozást, a' mellynek végbe vitelét, fontosabb dolgok kényszerítvén ötet az Európába való vissza térésre, egészlen reám bizta. — Véghez is vittem azt mai napon, és én vissza adom ezen Országot a' mi régi szövetséges barátunk kezeibe. Ezen meg békéllésnek első jó következése az Egyiptomi kereskedésnek vissza állítása fog lenni. A' Francziák el rontyák azon alliántziát, az az, szövetséget, a' mellynek semmi indító eszköze nem lesz ezután, és ezen alkudozás első cikkelye leszen azon békeffégnek, a' melly igen szükséges a' napkeleti Nemzeteknek.“

„Azon principiumok, a' mellyek szerént mi Egyiptomot kormányoztuk, elegendőképen tudva vagynak elöttetek. — Mi védelmeztük, és mel-



tó tekintetben tartottuk a' ti vallástokat, törvényeiteket, szokásaitokat, és a' ti jószágaitokkal való szabados élélt. — Semmi erőszak - tételnek nyomait nem hagyunk köztetek. Ti vagytok azok, a' kikre Egyiptomnak bóldogsága vagyon bizattatva. Ti voltatok az ő közöttök és Fransziák közt azok a' közbenjáró személyek, a' kik arra viseltetek gondot, hogy semmi fértődések ne legyen ezen Ország régi szokásainak. Ezeket a' háznos intézeteket egyedül az én e'öttem'völt Fr. Fő Vezérnek kell tulajdonítani, és én is szükségesnek itiltem azoknak védelmezéseket. Azon buzgóság, a' mellyel ti ezen tiszteletes hivatalokat bétellyesítettétek, just ad tinéktek arra, hogy minden igaz ember ditsirje tselekedeteket, és hogy az a' Kormányfőnek különösen, a' melly utánunk fog következni, titeket védelmezzon. — A' ti tanátsaitok által igazgattatott Egyiptombeliek, örömmel alája vetették magokat a' rendelt Előjáróknak. Az a' szép eggyeség, a' melly ő közöttök, és mi köztünk mindenkor vólt, a' ti jó gondviselésteknek következése, és meg jutalmaztatása. Reménylem, hogy ez a' szép harmonia a' jelenvaló békellégnek utólsó eszközléséig meg nem fog változni. — Hogyha azt a' nem várt rendeletlenségek valamiképen meg háborítának, kéntelen vólnék a' meg háborítókat fegyver által meg zabolázni." *Kleber.*

Illyenképen vége vagyon azon expeditiónak, a' mellyre tett szörnyü költségekről azt mondotta vala a' mostani Fő Conzul Egyiptomba lett készületekor, hogy azok két százszorossan fogják a' magok interelleket meg fizetni. Azonban a' fok pénz el veszett, a' Fr. Olasz Országi ármadiának a' virágját a' fegyver és nyavalyák meg emészttették, a' Tuloni fiottát az Anglusok öfzve törték, 's az által mágokévá tették a' Levántai kereskedést, mellyből fok milliomokat bé vettek

esztendönként a' Fr. Országi béli tartományok ,  
 most pedig attól is meg lévén folytatva könyves  
 szemekkel nézik a' Brittusoknak közép tengeren  
 fel 's alá szabadon repülő kereskedő hajóikat.

*Kleber* Generalis nagy Vezérrel tett capitula-  
 tiojának hire csak hamar Fr. Országba is által  
 repülvén, az a' 17000 főből álló hadi sereg , a'  
 mely a' B. esti flottára már fel ült, ismét le szál-  
 litatott arról. A' többi közt avval mentette ma-  
 gát *Kleber* Generális az Ex-Directoriumhoz kül-  
 dött levelében, hogy *Murat* Bey szüntelen üldöz-  
 tetett de soha sem győzettetett meg a' Francziák  
 által, és hogy ő számos sereget gyűjtött magának  
 öszve Felső Egyiptomban; hogy *Alexandriában*  
 és más helyeken reájok ragadt a' pestises nyava  
 lya a' Frantziákra; hogy minden Arabs nemze-  
 tek gyámolították a' nagy Vezért; és hogy 15000  
 darab tevét szerettek nékie a' táborig magazinum-  
 nak egy helyből más helybe való által vitelére ;  
 hogy számos Európai hadi tisztek voltak a' N.  
 Vezér armádiájánál; hogy 6000 Orosz katonák vá-  
 rattak ahoz; el enben , hogy a' Frantzia ár-  
 mádia szellyel volt Egyiptomba osztva, és hogy  
 mind erősség, mind eleség, mind pénz, mind mn-  
 nitió, mind hajók nélkül szükölködött ; követke-  
 zésképen, hogy a' N. Vezérrel való capitulációja  
 nemcsak a' Nilusi Fr. armádiára , hanem a' Fr.  
 Respublikára magára nézve is igen hasznos vol-  
 na. —

### *Nagy Britannia.*

Azt az örvendetes hirt közlőtte mostanában  
 a' Király a' Felső és Alsó Parlamentumokkal ,  
 hogy egész kezséggel legyen Irlandia a' N. Bri-  
 tanniával való öszve kaptoltatásra, a' melly do-  
 log a' ministerialis résznek tellyes meg elégedé-  
 sére , az Oppositionalis , avagy antiministerialis

résznek pedig bosszúságára szolgál.

Azonban, az úgy nevezett *Wigh-Klub*, avagy az antiministerialis rész közül 300-an gyűlést tartottak Aprilis 2-ikán, a' mellyben a' *Norfolki* herceg vólt az Előülő. A' Lord Majór, tudniillik, London városának fő polgármestere, N. Britannianak ezen fontos szempillantásai közt is, az Irlandiai *Foxnak*, az esméretes *Grattánnak* és több Irlandiai Szabadtság barattyainak egeslégekért ivott. Mindazáltal az Antiunionistaknak ezen egyesítés ellen bé adott projectumok sem Angliában, sem Irlandiában nem nyert kedvességet, mivel, a' miképen *Pith minister* szólott, egy olly rész bosszú álló kívánságának, a' melly egyedül a' lármazásban áll, mihelyt az okosság halgat, magától el múlik a' hangja. Az Irlandiai Parlamentumnak újabbi öszve gyűllése azon időre halasztódott, a' midön N. Britannianak ezen egyesülésről teendő végső meg határozása *Dublinba* fog érkezni.

Az Irlandiai Parlamentumnak Angliai Királyhoz küldött, és az Angliai Felső 's Alsó Parlamentumokkal közlött haladó levelének e' vólt a' foglalata: „Mi, Felségednek hiv jobbagyi, a' Parlamentum gyűllesében lévő nemesek, polgárok, és birtokosok, a' N. Britannia és Irlandia közt leendő törvényes egybe szerkeztetésnek dolgát gondolóra vettük, akként, a' mint azon tárgyat ő Excellentiája a' Vice Király, *Februarius* 5-ik napjan, a' Britanniai Parlamentum végzeseivel egyetemben, előnkbe terjesztette, és a' mellyet Felséged önnön maga is hathatosan méltoztatott minékünk ajánlani. Mivel ezen Országnek N. Britanniaival el választhatatlanul való öszve kaptcsolatásárol mi is meg vagyunk győzöttetve, és mivel belső 's külső ellenségeinknek azon törekédések, melly szerént, e' két Országot egymáltól el szakasztani igyekeznek, e' öttünk tudva vagyon, jóva hagyjuk, 's szivesen el is fogadjuk azon al-

kotmányt, a' melly szerént Felséged Irlandiát N. Britanniaival öfzve kaptsolni, 's egy Ország-  
 gá tenni kívánnya. — Meg esmérjük, hogy a' Bri-  
 tanniai két Parlamentumnak meghatározásai hasz-  
 nos eszközök ezen egyesülés fundamentom kö-  
 vének megvetésére. Azoknak vezérléseket kö-  
 vettük mi a' mi teendő intézeteinkben, 's egyen-  
 lő akarattal való köteleffégünknek tartjuk azon  
 végzéseinket, a' mellyekben mindnyájan meg-  
 egyeztünk, Felséged eleibe terjeszteni, a' mellyek  
 a' N. Britannia és Irlandia közt leendő egyesülés-  
 nek tikkelyei lehetnek, és a' mellyeknek ratifi-  
 catiojára mi, mihelyt azok a' N. Britanniai Parla-  
 mentum által helybe fognak hagyattatni, mind-  
 nyájan készek leszünk, hogy ekképen a' két Or-  
 szág Parlamentumjainak költsönös meg egyezé-  
 sek által állandóvá téterődjék. Reményljük, hogy  
 Felséged, és a' N. Britanniai Parlamentum,  
 ezen magunk meghatározását úgy fogják tekin-  
 teni, mint a' Felséged szentléges személye, Fa-  
 miliaja, és uralkodása eránt való fegyhetetlen  
 hivféggünknek tsalhatatlan próbáit, és a' N. Britan-  
 niai Birodalomhoz való hajlandóságunknak val-  
 tozhatatlan zálogait. Mi pedig olly tökéll-tes meg-  
 gyöződésel nyilatkoztattuk ki ezeket, hogy a'  
 törvénytévő hatalomnak egybe szerkeztetések ál-  
 tal az egész Britanniai Birodalomnak ereje és ál-  
 landósága meg fog öregbittetni, és hogy a' mi  
 Felséged jobbágyaival, Parlamentumaival, 's Or-  
 szágló székjével leendő öfzve kaptsoltatásunk ál-  
 tal a' mi kereskedésünk ki fog terjesztödni, val-  
 lásunk állandóvá tétetödni, és hogy az által a'  
 mi jussaink 's szabadságaink soha meg nem fog-  
 nak sértetödni."

### *Elegyes Dolgek,*

*Iselin* és *Laroche* Helvétziai polgárok olly  
 véggel küldettek a' Rénusi Cs. Kir. ármadiának  
 mostani fő vezérjéhez *B. Kray* hadi Tárnok mes-  
 terhez, hogy engedödjön meg azon meg szegényült

Respublikának a' Német Országgal való kereskede-  
 dés a' háború ideje alatt is. Meg válik, nyer-  
 nek e' arra szabadságot avagy nem. — A' mint  
 néhány Párisi közönséges levelek említik, 8 di-  
 visióra fog a' *Dijoni* Frantzia tartalék armádia  
 fel osztattatni, 's azoknak *Duhem*, *Chamberlac*,  
*Loison*, *Rondet*, *Chabran* és *Watrin* Generálisok  
 vezérjeik lenni. — Ezen tartalék armadiának fő  
 vezérje General *Berthier Murat* Generált választ-  
 ván maga segédjének, illy rövid foglalató levelet  
 irt hozzá, *Aprilis 11-ikén*: „Elegendőképen es-  
 méri Kigyelmed az én maga eránt való baratsá-  
 gomat, 's tökéletessen el hitetheti magával, hogy  
 nekem mint a' tartalék armádia fő Commandi-  
 rozójának leg nagyobb megelégedésemre fog szol-  
 gálni, ha Kigyelmed leszen az én segédem. —  
*Aprilis 16-ikén* ok vetetlenül *Dijonban* leszek, nyug-  
 hatatlansággal el várom oda Kigyelmedet. — *Ber-  
 thier Sándor*“ — Ez a' Generál *Aprilis 12-ikén*  
 indult el Párisból *Dijonba*, minekutánna egy rö-  
 vid conferentiát tartott volna a' mostani hadi mi-  
 nisterrel *Carnottal*. — Azon tartalék armadiához  
 200 kenyérsütő és ugyan annyi mézárós küldet-  
 tett. — A' Fels. Nápolyi Király 30000 emberre  
 fogja a' maga armadiáját szaporítani, a' mellybe  
 lenki is azok közül, a' kik a' revolutió alatt vagy  
 hadi szolgálatot tettek, vagy a' Király zászlóját el  
 hagyták, bé nem fog vétetödni. — *Brüne* General-  
 nak *Bonaparte* fő Conzulhoz küldött Kurirját, út-  
 jában 5 haramja meg támadván, minden irasai-  
 tól meg fosztotta. — A' Fr. Respublikának 7-ik  
 elztendejében 1407 darab könyv adódott ki, a'  
 mellyek közül 3. az isteni tiszteletet, 16 a' Filo-  
 zofiát, 60 a' törvényes dolgokat tárgyazta, 33 Al-  
 manach, 177 pedig Román volt. — A' köldülésra  
 jutott Helv. Cantonoknak még most is sok pénzbeli  
 segedelem küldetik Német Országból. Amérikanak  
*Gvadelupenevü* szigetjében egy *Hapel* nevü Chemicus  
 új módját találta fel a' nádméz ki készítésének, mely

szerént 1/6 résszel több mézet lehet a' a' nádjából ki főzni, mint ennekelőtte; — Fr. Orizagnak azon ofztályaiban, a' mellyben a' Rojalisták és Chouansok le tsendesedtek, mind untalan sok el rejtett ágyuk, munitiók és fegyverek találtak. A' Condé herczeg Corpusánál lévő, *Bourbon* nevet viselő granatiros regementnek, a' melly a' múlt esztendőben, *Constantzia* mellett egy Fr. zászlót nyert, öt új zászlót ajándékozott az Orosz Császár, a' mellyeken ez a' fel-írás vagyon: *Isten legyen veletek.* — *Párisban* csak azokat a' játék darabokat lehet a' teátrumokon el jádzeni, a' mellyeket a' belső dolgokra ügyelő miníster meg enged. — Minthogy *VII. Pius* Pápa személyesen is esméri *Bonaparte* fő Konzult, fok jót ígít magának a' Frantzia Papság. — A' Hannóverai Val. Fejedelemségben 1701 ik esztendőtől fogva 1799-iknek végéig, 12 Grófi, 7 Bárói, és 78 Nemes diplomák tétettek közönségesekké. — *Petersburg* városában, 7489-en születtek, 9869-en hóltak meg, és 1554 pár házasodott öszve az el múlt 1799-ik esztendőben.

### *Magyar Ország.*

*N. Váradon, Aprilis 14-ikén 1800.* Az ide való N. Káptalan egy érdemes tagját vezztette el e' folyó hólnapnak 10-ikén, Fő Tiszt. *Kiss Mihály* Kánonok Urban, a' ki is 40 napig tartott súlyos nyavalyája után, az említett napon, reggeli 3 óra tájban, halhatatlan nagy lelkét Teremtőjének által adta, életének 65-ik, Kánonokságának 10-ik esztendejében. Nem régiben ditsőfégesen uralkodó Fels. Királyunk, azon nagy érdemeire nézve, mellyeket mind a' Sz. Theologiának 15. esztendeig való tanításában, mind huzamos ideig tartott Plebánusságában, mind pedig mostani méltóságos hivatalyában, valamint Fels. Királyával, úgy a' Hazával is tapasztaltatott, a' Váradi Megyében lévő Sz. Gábel Arkangyalról neveztetett Gáborjáni Apátúrsággal kegyelmessen méltóz-

tatott vala meg tisztelni. Melly méltóságának je-  
livel mindazáltal a' nem várt szomorú változás  
és elválás miatt nem élhetett. — Így válnak  
tehát el a' keserű halál a' Tudósokat egy társok-  
tól, mellyet az el múlt esztendőben ki adott tu-  
dós munkája mind a' két Magy. Hazában jelesen  
bizonyít: így a' nyomorútlakat és szükölködöket  
egy jóltévő édes attyóktól, kiket segedelem nélkül  
magától soha el nem ereztett; így végre a' sze-  
rentsétlenségbe és kárvallásba elteket, kiket ne-  
vezetes summákkal alattomban, más keze által  
fel segéllett. Egy szóval, hogy Dávid Próféta  
szavaival éljünk, osztott 's nyújtott a' szegények-  
nek és az ő igazságának, 's adakozó voltának em-  
lékezete örökké meg marad.

*N. Győr. Aprilis 20 ik napján 1800. Itten,*  
a' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnak több ízbeli ün-  
szolásaira, és leg közelebb a' Majorokbeli nagy  
érdemű T. T. Plebánus Úrnak 29. nyoltzad la-  
pokból álló, 's Német nyelven, illy tzim alatt:  
*Neuer Versuch das schwankend, und allmählig da-  
hinsinkende Armen Institut wieder zu errichten und  
auflebend zu machen v. A. G. Raab 1799,* ki nyom-  
tatott munkátskájában elő hozott indító okaira,  
és helyes buzdításaira újjobban fel állítatik a' *II.*  
*Jósef* nagy emlékezetű Királyunknak uralkodá-  
sa óta csak nem semmivé lett szegények tartasá-  
ra tzelező intézet, hogy az áltai a' házanként  
való kóldulás eltöröltethessék.

Két fő oka vólt, a' mint a' fenn nevezett  
Írásban állítatik, ezen Intézet meg tsüggedésének,  
ugymint 1. A' Polgarságnak az előtte nem nyil-  
ván való adminisztratio eránt való bizodalmatlan-  
sága. — 2. A' külömbféle vallásúaknak az admi-  
nistratióban adatott tsekély rész. Hogy tehát en-  
nekutánna sem ezen, sem másféle nehézségek ezen  
háznos intézetet semmivé ne tegyék, úgy rendel-  
tetett, 1) hogy az adminisztratiónak fő kasszája és  
Inspectiója mediate a' N. Magistratus, immediate

pedig annak e' végre ki nevezett két tagjának keze alatt legyen. — 2) A' Váras a' Parochiák szerint osztallék hét szakaszokra, ugymint, a' belső várasira, külső várasira, majorbelire, Szabadhegyire, (Ezek a' Római-Catholic. Parochiák); Evangelikusokéra, Réformatusokéra, és nem eggyesült Görögökére. — 3) Minden szakaszban egyik egyházi szolgának vigyázása alatt, az arra rendeltetett szegények attya, és számtartó szedetik bé az alamizsnát, 's osztják ki azt a' szegények közt. 4) Minden szakasz a' Fő Inspectió meg egygyezésével maga vezeti bé a' szegényeket, 's készít az administratorok akarmelly polgárnak kívánságára a' számolásokat elő mutatni. — Tartatott ezen végre a' múlt hetekben egy közönséges Collecta, mellyben faját könnyebségekre némelly adakozók faját részeiket  $\frac{1}{4}$ ,  $\frac{1}{2}$ , 's 1 esztendőre igirték bé; mások a' hét számra tartandó Collectákban fogják ki mutatni keresztény szereteteket. Az egész intézetnek kezdete a' bé álló Május hónap első napjára vagyon meghatározva — Vajha ezen jó példát mennél előbb számosabb helységek is követnék!

\* \* \*

A' közelebb múlt posta napon, a' 33-ik szám alatt költ Kurirunknak 498 lapján, Erd. hazánkfia Öry FABIÁN László Medicinæ Doctor Urrólki adott tudositásunkban, két hiba esett. Az első a' 2-ik rendben vagyon, a' hol az ezen szó: *hazánkfia* után következett 4 — és szám ki hagyódott, és 4 esztendő helyett, tsak esztendő tétetődött, holott olly fok ága boga van az Orvosi tudománynak, hogy *Leibnitz* is tanulhatta volna azt meg egy esztendő alatt. — A' 2-ik hiba a' 499 lapnak 16-ik és 17-ik soraiban esett, mellyet ekként kellett meg jobbitani: *Mindezek után, valamint a' Theoretica, úgy a' Practica Medicinában is, a' három rendbeli meg vizsgálatajt, a' tudós Vizsgálóknek tellyes meg elégedések szerént szerentséjfen kíválván s. a. t.*